

Komentář ke komentáři k článku Krahulík et al

Výsledky operační léčby adenomů hypofýzy na Neurochirurgické klinice FN Olomouc

Autoři Netuka et al [1] ve svém komentáři k práci **Krahulík et al [2] Výsledky operační léčby adenomů hypofýzy na Neurochirurgické klinice FN Olomouc** nepřesně interpretují řadu faktů, a proto pokládáme za nutné uvést určité skutečnosti na pravou míru.

Publikovaný soubor tvořilo 80 pacientů operovaných v rozmezí 2010–2013 (konkrétně 10/2010–4/2013), a ne od roku 2009, jak je mylně uvedeno v komentáři. Pituitární chirurgie je klasickou týmovou záležitostí a centrum poskytující tyto služby musí splňovat řadu parametrů. Bývá zvykem, že v publikaci bývají členové týmu uvedeni. Rozpočítávat roční počet operací na desetinnou čárku pro jednotlivé autory nepokládáme proto za zcela korektní. Neurochirurgové provádějící výkony v hodnoceném souboru byli převážně dva první autoři.

Spolupráce ORL lékaře a neurochirurga byla opakovaně publikována a komentována [3–5] a je i podle našich zkušeností výhodná. Autoři článku používali mikrochirurgický transnazální paraseptální přístup modifikovaně podle Fukushimy, prováděný pouze neurochirurgem před zavedením endoskopické techniky. Po zavedení endoskopu byla spolupráce s ORL logickou volbou, potencovanou rozsáhlou zkušeností ORL lékaře (více než 1 000 endoskopických operací). Rutina ORL operačního přístupu ve spojení s velkou zkušeností dalších neurochirurgů – spoluautorů článku – v oblasti selární pak vedla k rychlé implementaci metody. V re-

ferovaném období prováděli operace převážně dva první autoři článku a endoskop, v tomto případě operační mikroskop, pro své výhody zcela vytlačil.

Ne zcela šťastné bylo naše vlastní rozdělení souboru adenomů dle velikosti na více skupin, než je obvyklé, a které mohlo nepozorného čtenáře zmást. Ve skupině adenomů větších než 2 cm bylo 56 pacientů, od délce 1–2 cm 12 pacientů a pod 1 cm osm funkčních adenomů. Není tedy pravda, že jsme operovali pět afunkčních mikroadenomů, jak je uvedeno v komentáři.

Překvapivě dobré výsledky našeho souboru jsou dány jeho rozložením. Je pochopitelné, že při zavádění metody jsme se zaměřovali na menší dobře odstranitelné adenomy bez infiltrativního růstu do kaverosních splavů a proto je soubor zatížen selekční chybou.

V poslední marketingové části komentáře se jeho autoři zamýšlí nad vhodnosti centralizované péče v určitých oblastech neurochirurgie, která vyplývá z celosvětových trendů a incidence diagnóz při limitním počtu obyvatel ČR. Je to jistě jedno z možných řešení. Je to ovšem ale další variace na téma, zda neurochirurg musí svůj zavedený a denně ověřovaný vysoký operační standard udržovat pouze na jednom typu výkonů.

Neuroendoskopie má jistě své místo i další perspektivy v současné výzbroji neurochirurga a přináší pacientům nesporné výhody. Smyslem publikovaného článku byla demonstrace základního zvládnutí

MUDr. David Krahulík Ph.D.
doc. MUDr. Miroslav Vaverka, CSc.
Neurochirurgická klinika
LF UP a FN Olomouc
e-mail: david.krahulik@fnol.cz

této techniky a posouzení dosažených výsledků. Za kritický komentář a zájem ze zkušeného pracoviště děkujeme. Připomínky budou dobrým podnětem pro další zlepšování i větší pečlivost při zpracování a publikaci získaných výsledků a motivací pro další práci v této oblasti.

Literatura

1. Netuka D, Masopust V, Beneš V. Komentář k článku Krahulík D et al. Výsledky operační léčby adenomů hypofýzy na Neurochirurgické klinice FN Olomouc. *Cesk Slov Neurol N* 2014; 77/110(5): 611–613.
2. Krahulík D, Hrabálek L, Vaverka M, Machač J, Hampl M, Hoza J et al. Výsledky operační léčby adenomů hypofýzy na Neurochirurgické klinice FN Olomouc. *Cesk Slov Neurol N* 2014; 77/110(5): 608–611.
3. Matoušek P, Lipina R, Paleček T, Hrbáč T, Komínek P. Endoskopická transnazální chirurgie hypofýzy – výhody spolupráce otorinolaryngologa a neurochirurga. *Cesk Slov Neurol N* 2010; 73/106(5): 542–545.
4. Masopust V, Netuka D. Komentář k práci Matoušek et al. Endoskopická transnazální chirurgie hypofýzy – výhody spolupráce otorinolaryngologa a neurochirurga. *Cesk Slov Neurol N* 2010; 73/106(5): 546.
5. Lipina R, Komínek P, Paleček T, Hrbáč T, Matoušek P. Komentář ke komentáři Masopust et al k práci Matoušek et al. Endoskopická transnazální chirurgie hypofýzy – výhody spolupráce otorinolaryngologa a neurochirurga. *Cesk Slov Neurol N* 2011; 74/107(1): 85.